

Назар Шміло,

аспірант Західноукраїнського національного
університету

ORCID ID: 0009-0009-4639-6526

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ (ДБР) ТА ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ (ФБР): ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ

Розглянуто питання адміністративно-правового статусу такого правоохоронного органу, як Державне бюро розслідувань. Звернено увагу на те, що правовий статус ДБР є досить складним з огляду на те, що воно є центральним органом виконавчої влади, будучи наділеним спеціальним статусом. Водночас такий державний орган є правоохоронним органом, оскільки наділений правоохоронними функціями. З огляду на таку складну природу цього державного органу, здійснено спробу провести порівняльний аналіз адміністративно-правового статусу ДБР зі схожим аналогом США – Федеральним бюро розслідувань, що дасть можливість запозичити позитивні практики у діяльність ДБР.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, правоохоронний орган, порівняльний аналіз, правоохоронна система, працівник правоохоронного органу.

Shmilo N.

State bureau of investigation (SBI) and Federal bureau of investigation (FBI): comparative analysis of certain elements of administrative and legal status

The article deals with the issue of administrative and legal status of such law enforcement agency as the State Bureau of Investigation. The author emphasises that the legal status of the SBI is rather complicated, given that it is a central executive body with a special status. At the same time, this state body is a law enforcement agency, as it is vested with law enforcement functions. Given such a complex nature of this state body, an attempt was made to conduct a comparative analysis of the SBI's administrative and legal status with a similar analogue of the United States of America - the Federal Bureau of Investigation, which will allow to adopt positive practices in the SBI's activities. It is established that the correct determination of the SBI's place in the system of law enforcement agencies of Ukraine and its administrative and legal status is somewhat dependent on a comparative analysis with other analogues in the world, in particular, with the Federal Bureau of Investigation (USA). The SBI itself is very similar to the FBI in terms of its tasks and powers. The author concludes that the FBI is the main investigative agency of the US Department of Justice and a full member of the US intelligence community. The FBI has the authority and responsibility to investigate specific crimes assigned to it and to provide other law enforcement agencies with shared services such as fingerprint identification, laboratory testing and training. The FBI also collects, shares, and analyses intelligence to support its own investigations and those of its partners, as well as to better understand and combat the security threats facing the United States. The history of the creation of the BR and the SBI was analysed. Based on the findings, the study provides recommendations for improving the administrative and legal status of the SBI.

Keywords: administrative and legal status, law enforcement agency, comparative analysis, law enforcement system, law enforcement officer.

Постановка проблеми. Активний розвиток Української держави передбачає широке впровадження реформ та створення за необхідності нових державних органів, здатних ефективно виконувати поставлені завдання та відповідати потребам часу. За період своєї незалежності в Україні відбулося багато таких реформ, створення нових органів, після чого ліквідації останніх та створення ще новіших органів публічної влади. Водночас основні функції держави виконувалися незалежно від змін назв органів, здатних їх реалізувати.

Спробуємо дослідити процес створення та визнання Державного бюро розслідувань (далі – ДБР), яке визнається правоохоронним державним органом і виконує завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень у межах його компетенції. З моменту створення ДБР поступово взяло на себе функцію досудового розслідування від прокуратури, що остаточно

закріпило за останньою статус судового органу, як це має бути відповідно до Конституції України. Тобто ДБР – це новий орган, який здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів у межах своєї компетенції. Правовий статус ДБР доволі складний з огляду на те, що воно є центральним органом виконавчої влади і наділене спеціальним статусом. Водночас даний державний орган є правоохоронним органом, оскільки наділений правоохоронними функціями. Так, відповідно до ст. 1 закону України «Про державне бюро розслідувань», «державне бюро розслідувань є державним правоохоронним органом, який покликаний запобігання, виявленню, припиненню, розкриттю та розслідуванню кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції» [1]. Правоохоронне спрямування ДБР проглядається також у його завданнях, про що говорить ст. 5 закону [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні дослідження окремих питань адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань займалися такі науковці, як О. В. Ільченко, Т. Кравцова, О. Кравцов, І. В. Пихалов, М. С. Моїсєєв, Є. Скулиш та ін. Проте, у зв'язку із перебуванням на стадії реформування правоохоронної системи, тема все ще актуальна та потребує дослідження з огляду на виклики часу

Мета статті полягає у тому, щоб на основі дослідження історії створення та адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань, а також порівняння за цими напрямками ДБР та Федерального бюро розслідувань (США) надати рекомендації щодо вдосконалення правового статусу ДБР та його діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначальне місце нового органу – ДБР в системі правоохоронних органів держави розширює рамки його повноважень у сфері антикорупційної політики. Проте матиме й негативні аспекти в плані досягнення поставлених цілей та завдань в діяльності ДБР [2, с. 281–283]. Функції досудового розслідування переходять до нього з органів прокуратури, а прокуратура зберігає за собою функцію нагляду. Створення ДБР було передбачено Перехідними положеннями Конституції України ще від 1996 р. Однак від початку його створення пройшло майже 19 років, закон про створення ДБР прийнятий Верховною Радою України від 12 листопада 2015 р. ДБР певною мірою перебуває під юрисдикцією топ-чиновників, суддів, правоохоронців та тих, хто вчиняв воєнні злочини. Ці особи наділені повноваженнями впливати на хід кримінального провадження, саме тому в законі широко прописані гарантії щодо незалежності працівників цього органу. На нашу думку, правильне встановлення місця ДБР у системі правоохоронних органів України та його адміністративно-правового статусу є дещо залежним від порівняльного аналізу з іншими аналогами у світі, зокрема з Федеральним бюро розслідувань (США). Саме ДБР за своїми завданнями та повноваженнями дуже схожі із ФБР.

У більшості держав світу питання розслідування злочинів, державного та міжнародного значення належать до компетенції поліції, в межах яких можуть функціонувати різні відповідні підрозділи, та наявність спеціалізованих антикорупційних органів. Для проведення порівняння та аналізу подібності ДБР і ФБР США необхідно розкрити основні завдання та організаційні аспекти діяльності цих двох органів.

На нашу думку, ДБР – це своєрідний інтерпретований аналог американського ФБР (Федеральне бюро розслідувань). ФБР розшифровується як Федеральне бюро розслідувань. «Федеральний» означає національний уряд США. «Бюро» – це інше слово для департаменту чи підрозділу уряду. «Розслідування» – це те, що роблять працівники цього правоохоронного органу – збір фактів і доказів для розкриття та запобігання злочинам [3]. ФБР – це організація національної безпеки, яка керується розвідувальними даними та зосереджена на боротьбі із загрозами, а також відповідає за розвідку та правоохоронні органи. Це головний слідчий орган Міністерства юстиції США та повноправний член розвідувального співтовариства США. ФБР має повноваження та відповідальність за розслідування конкретних злочинів, доручених йому і надання іншим правоохоронним органам спільних послуг, таких як ідентифікація відбитків пальців, лабораторні дослідження та навчання. ФБР також збирає, ділиться та аналізує розвідувальні дані як для підтримки власних розслідувань, так і для розслідувань своїх партнерів, а також для кращого розуміння та боротьби із загрозами безпеці, з якими стикаються США. Історія створення ФБР розпочалася ще у 1908 р. Саме тоді настав сприятливий час для нового типу агентства для захисту Америки [4, с. 15–19].

До 1908 р. міста США надзвичайно зросли – їх було понад 100 з населенням понад 50 000 – і, зрозуміло, разом з ними зросла злочинність. У цих великих містах, з їх численними перенаселеними багатоквартирними будинками, наповненими бідними та розчарованими людьми, а також з усією етнічною напругою, пов'язаною з дедалі більшою іммігрантською нацією, часто спалахували гніви. Зіткнення між страйкуючими робітниками та керівниками заводів ставали дедалі запеклішими. І хоча тоді про це ніхто не знав, міста Америки також швидко ставали розсадником для майбутнього покоління професійних по-

рушників закону. Так, у Брукліні дев'ятирічний Аль Капоне незабаром розпочне своє кримінальне життя. В Індіанapolisі на сімейній фермі ріс п'ятирічний Джон Діллінджер. А в Чикаго маленька дитина на ім'я Лестер Джозеф Гіллс – який згодом перетворився на злісного вбивцю «Baby Face» Нельсона – мав привітати світ до кінця року [3]. Але насильство було лише вершиною злочинного айсберга. Корупція поширювалася по всій країні, особливо в місцевій політиці, коли такі хибні політичні машини, як Таммані Хол, розквітали. Великий бізнес також мав свою частку негідності, починаючи від жахливих, навіть злочинних, умов на м'ясокомбінатах і фабриках (як так майстерно викривали такі негідники, як Аптон Сінклер), до незаконних монополій, які загрожували контролювати цілі галузі.

Технологічна революція також сприяла злочинності. 1908 р. став роком, коли Модель Т. Генрі Форда вперше зійшла з конвеєрів у Мотор-Сіті, зробивши автомобілі доступними для мас і привабливими товарами для головорізів і хуліганів, які незабаром почали купувати або красти їх, щоб уникнути влади та пересуватися по країні, розмах насильницької злочинності.

Не за горами також була перша в світі велика глобальна війна, яка змусила Америку захищати свою батьківщину як від внутрішньої диверсії, так і від міжнародного шпигунства та диверсій. Американський підхід до національної безпеки, яка колись була провінцією гармат і військових кораблів, уже ніколи не буде колишнім.

Незважаючи на все це, у 1908 р. навряд чи існувало будь-якого систематичного способу дотримання закону в цьому тепер широкому ландшафті Америки. Місцеві громади та навіть деякі штати мали власні поліцейські сили, але на той час вони, як правило, були погано навчені, політично призначені та малооплачувані. Крім того, на національному рівні існувало небагато федеральних кримінальних законів, а також лише кілька федеральних агенцій, укомплектованих невеликим штатом, таких як Секретна служба, які займалися боротьбою зі злочинністю та проблемами безпеки [3].

Рушійною силою створення був анархізм – часто насильницьке відгалуження марксизму з його революційним закликком повалити капіталізм і принести владу звичайній людині. Анархісти пішли ще далі – вони хотіли повністю покінути з урядом. Переважаюче анархічне кредо про те, що уряд є гнобительським і репресивним, що його слід скинути через випадкові напади на правлячий клас (у т. ч. з усіма, від поліції до священиків і політиків), проповідувалося часто чіткими речниками та жінками по всьому світу. Було багато тих, хто вхопився за це повідомлення, і до кінця дев'ятнадцятого століття кілька світових лідерів були серед тих, кого було вбито. Анархісти, у певному сенсі, були першими сучасними терористами, об'єднуючись у невеликі ізольовані групи по всьому світу; мотивований ідеологією; прагнули повалити уряди, які вони ненавиділи. Але вони, за іронією долі, поспішили стати першою силою федеральних агентів, які згодом стали ФБР [5].

З огляду на це Президент Рузвельт, який не терпів корупції і мало довіряв тим, кого він називав «зловмисниками великого багатства», уже шість років працював уповноваженим з питань державної служби у Вашингтоні і протягом двох років очолював Департамент поліції Нью-Йорка. Він вірив у закон і в дотримання цього закону, і саме під його реформаторським керівництвом ФБР почало працювати [5].

Установчий наказ ФБР про створення підрозділу спеціальних агентів від 26 липня 1908 р., підписаний генеральним прокурором Чарльзом Дж. Бонапартом. Все почалося з короткої записки від 26 липня 1908 р., підписаної Чарльзом Дж. Бонапартом, генеральним прокурором, у якій описувалося «звичайна сила спеціальних агентів», доступна для розслідування певних справ Міністерства юстиції. Цей меморандум відзначається як офіційне народження Федерального бюро розслідувань, відомого сьогодні в усьому світі як ФБР.

Як показують дослідження, спочатку агенти розслідували переважно справи про білих комірців і цивільні права, включаючи антимонопольне законодавство, земельне шахрайство, банківське шахрайство, натуралізацію та порушення авторських прав, а також пеонаж (примусову працю). Він також займався кількома питаннями національної безпеки, включаючи державну зраду та деяку анархістську діяльність. Цей перелік обов'язків продовжував розширюватися, оскільки Конгрес привернув увагу до цієї нової слідчої сили як до способу просування свого національного порядку денного. У 1910 році, наприклад, Бюро взяло на себе керівництво розслідуванням нещодавно прийнятого Закону Манна або «Закону про торгівлю білими рабіннями», першої спроби зупинити міжштатну проституцію та торгівлю людьми. До 1915 року Конгрес збільшив персонал Бюро більш ніж у десять разів, з початкових 34 до приблизно 360 спеціальних агентів і допоміжного персоналу [6].

Невдовзі міжнародні питання вийшли на центральне місце, давши Бюро вперше справжній смак роботи національної безпеки. На кордоні з Мексикою Бюро вже відкрило кілька офісів для розслідування контрабанди та порушень нейтралітету.

Слід відмітити, що ФБР має низку правових повноважень, які дозволяють здійснювати розслідування федеральних злочинів та злочинів, що посягають на національну безпеку. Також ФБР збирає розвідувальну інформацію та допомагає іншим правоохоронним органам провадити розслідування. Відтак, федеральні закони наділяє ФБР повноваженнями щодо розслідування всіх федеральних злочинів, які не передані виключно іншому федеральному агентству (28, Розділ 533 Кодексу США). Згідно з положеннями розділу 28 Кодексу США, наділяє повноваженнями Генерального прокурора призначати уповноважених посадових осіб на викриття та судового переслідування злочинів та злочинців, що посягають на Сполучені Штати. Розділ 3052 цього кодексу, наділяє повноваженнями спеціальних агентів та посадових осіб ФБР провадити арешти, видавати ордери та носити вогнепальну зброю. Розділ 3107, надає таким особам повноваження вилучати на підставі ордеру майно за порушення федерального законодавства. Широкий спектр повноважень ФБР регламентується, стосовно розслідування конкретних кримінальних порушень, надаються численними іншими статутами Конгресу, до прикладу, Закон Конгресу про вбивства, викрадення людей і напади (розділ 18 Кодексу США, розділ 351). Окрім того, ФБР наділений спеціальною слідчою юрисдикцією для розслідування порушень закону штату, що посягають на спеціального суб'єкта, зокрема, злочинні убивства працівників правоохоронних органів штату (28 USC § 540), насильницькі злочини проти іноземців (28 USC § 540A) та проти вбивць (28 USC § 540B) [7].

Ключовим видається те, що слідчі повноваження ФБР є найширшими серед системи федеральних правоохоронних органів. ФБР розділило свої розслідування за кількома програмами, такими як внутрішній і міжнародний тероризм, кіберзлочинність, зовнішня контррозвідка, громадянські права, державна корупція, організована злочинність, протидія наркозлочинам, злочинність «білих комірців», насильницькі злочини та тяжкі правопорушення. Філософія розслідування ФБР полягає в тісній взаємодії та змістовному обміні інформацією з іншими федеральними, державними, місцевими та міжнародними правоохоронними органами. Відтак, чимала кількість процесуальних розслідувань ФБР провадиться в тісній співпраці з іншими правоохоронними органами або у складі спільних оперативних груп [8, С. 60–71].

Підставою для залучення до розслідування злочину саме ФБР слугує запит відповідного державного службовця. Крім того, розділ 28 Кодексу федеральних правил, розділ 0.85, передбачає порядок та підстави для збору доказової бази, ідентифікації осіб та проведення навчання серед службовців державних і місцевих правоохоронних органів у Національній академії ФБР; і функціонування Національного інформаційного центру злочинності та лабораторії ФБР [9].

ФБР має повноваження розслідувати загрози національній безпеці згідно з указами президента, повноваженнями генерального прокурора та різними законодавчими джерелами. Розділ II Закону про реформу розвідки та запобігання тероризму 2004 року, Публічне право 108-458, 118 Стат. 3638 описує розвідувальні органи ФБР, а також виконавчий наказ 12333; 50 USC 401 і далі; 50 USC 1801 і далі [10].

На нашу думку, саме комплексність повноважень ФБР дає змогу органу протистояти національній небезпеці та іншим кримінальним загрозам, які дедалі більше переплітаються, використовувати в своїй діяльності не лише розвідку, шляхом стеження чи вербування шпигунів, а й інструменти притаманні правоохоронним органам, такі як арешт та судове переслідування. На відміну від багатьох спецслужб в країнах світу, ФБР максимально мобільний орган, оскільки він вправі плавно переходити від збору розвідданих до активних дій. Це дозволяє ФБР зібрати ще більше розвідувальних даних про суб'єкта, дізнатися більше про його соціальну та фінансову мережу, а потім оперативно заарештувати його, якщо є всі підстави про настання небезпечних чи шкідливих наслідків.

Історія створення ДБР звісно є не такою довгою, але в той же час також складною. Процес створення ДБР тривав довгих 19 років. Перші активні зміни в законодавстві та такі, що започаткували активне створення ДБР відбулися. 14 січня 2016 року коли Президент України підписав закон про його створення, а 29 лютого того ж року постановою Кабінету Міністрів України № 127 було створено Державне бюро розслідувань. До початку діяльності новоствореного органу довелося чекати ще рік – лише 27 листопада 2018 року розпочало свою роботу Державне бюро розслідувань, метою якого стало запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів. Звісно чинний закон потребував модернізації та змін з урахуванням сучасних реалій, тож 3 грудня 2019 року Верховна Рада підтримала законопроект № 2116 «Про внесення змін до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань». Він інституційно посилив ДБР. Відтак, досліджуваний орган став дер-

жавним правоохоронним органом, уповноваженим на запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів в межах визначеної компетенції. До цих же ш змін, ДБР визнавалося центральним органом виконавчої влади, який займався правоохоронною діяльністю.

Безсумнівно, що новостворений орган зіштовхнувся з рядом складностей, та й процес його створення в цілому, не видавався спокійним та конструктивним. Від самого початку були невдалі спроби створити ДБР ще у 1997-2005-2007 роках під назвою Національне бюро розслідувань у вигляді державного правоохоронного органу, який протидіятиме організованій злочинності та корупції. Спроба створити Національне бюро розслідувань була зроблена в 1997 році, з наміром об'єднання Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю та боротьбою з корупцією МВС України. Директор НБР мав призначатися на посаду та звільнятися з посади Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України. Створення Національного бюро розслідувань України майже повністю визнано неконституційним. Друга ж спроба припадає на 2005 рік, коли Президент України своїм розпорядженням утворив робочу групу з розробки концепції формування та організації діяльності Національного бюро розслідувань України. Значений наказ було скасовано 6 серпня 2008 року. У 2006 році РНБО прийняла рішення про створення Національної служби розслідувань. Передбачалося відокремити функції досудового розслідування від Генеральної прокуратури та СБУ. Проте, прокуратура не хотіла відпускати слідство. Незважаючи на це, 13 квітня 2012 року було прийнято новий Кримінальний процесуальний кодекс України, в якому органом досудового розслідування визнавалося Державне бюро розслідувань (поряд з органами внутрішніх справ, Службою безпеки України та податковою службою). У щорічному посланні Президента України до Верховної Ради України за 2013 рік міститься позиція Президента України щодо ДБР, а саме: «Одним із важливих питань інституційного забезпечення реформи правоохоронних органів є створення Державного бюро розслідувань України – нового органу, до функцій якого має входити розслідування злочинів, вчинених високопоставленими державними службовцями, правоохоронцями та суддями». Закон «Про прокуратуру», прийнятий 14 жовтня 2014 року, також заклав майбутнє створення ДБР (п. 4, 5, 11 розд. XIII) [12]. Згідно з науковою точкою зору М.С. Моїсєєва, неприпустимо, щоб правоохоронний орган був центральним органом виконавчої влади, а тому його діяльність координувалася Урядом. Закон, який набув чинності 1 березня 2016 року, та надав ДБР повноваження розслідувати справи, які ще розслідувала прокуратура. Відповідні повноваження прокуратури припинилися. У зв'язку з цим суди (зокрема, Печерський районний суд м. Києва) з 1 березня припинили приймати будь-які клопотання слідчих прокуратури. Співробітниця Офісу генпрокурора назвала це «повним провалом слідства», адже ДБР тоді існувало лише на папері. Однак Вищий спеціалізований суд уточнив, що слідчі прокуратури продовжують здійснювати свої повноваження до початку фактичного функціонування ДБР [11, с. 28].

Висновки. Таким чином, проаналізувавши історію становлення ДБР та ФБР можемо стверджувати, що окремі елементи їхнього адміністративно-правового статусу є схожими, та з огляду на доказану ефективність ФБР, українському аналогу варто переймати позитивний досвід ФБР. Такий складний етап створення та розвитку ДБР та ФБР показує не лише вимогу часу щодо їх створення і діяльності, але й певний розвиток. Крім того, проаналізувавши діяльність ФБР, українському законодавцю варто б активізуватися в окремих сферах забезпечення діяльності ДБР задля його безперебійного та ефективного функціонування. Так, оскільки ДБР відіграє важливу роль у забезпеченні правопорядку та боротьбі з корупцією в Україні, вдосконалення його адміністративно-правового статусу потребує змін в законодавстві щодо:

– незалежності та автономії: забезпечення Бюро незалежністю від політичного впливу та автономією у його діяльності є важливим кроком. Це може включати зміцнення гарантій безпеки його співробітників від тисків, забезпечення фінансової стабільності та незалежності в прийнятті рішень;

– зміцнення незалежності: важливо розглянути законодавчі зміни, які унеможливлять втручання з боку інших державних органів у діяльність Бюро. Це можуть бути як зміни в Конституції, так і прийняття спеціальних законів, що регулюють статус і функції Бюро;

– професійного розвитку та забезпечення якості кадрів: важливо забезпечити Бюро достатніми ресурсами для добору та підготовки кваліфікованих працівників. Це включає надання можливостей для професійного розвитку, підвищення кваліфікації та забезпечення ефективних механізмів відбору кадрів;

– розширення повноважень і збільшення ресурсів: Бюро повинно бути забезпечене додатковими повноваженнями та ресурсами для боротьби з різними видами злочинності. Це може включати розширення компетенції Бюро щодо розслідування та притягнення до відповідальності осіб, що вчинили кримінальні корупційні правопорушення, організовану злочинність;

– забезпечення прозорості та відкритості: важливо забезпечити більшу прозорість у роботі Бюро, зокрема, шляхом публікації інформації про його діяльність, результати розслідувань та використання державних ресурсів. Це сприятиме підвищенню довіри громадськості та зменшенню ризику корупції.

Список використаних джерел

1. Про Державне бюро розслідувань. Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 6. Ст. 55.
2. Ільченко О. В. Правові аспекти створення та діяльності Державного бюро розслідувань. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 281-283.
3. Fedefal Buerau of Investigatiion. URL: fbi.gov (дата звернення: 10.02.2024)
4. Кравцова Т., Кравцов О. Історія створення і функціонування Федерального бюро розслідувань США. *Право і безпека*. 2010. № 4. С. 15–19.
5. What we investigate? White-Collor Crime. URL: <https://www.fbi.gov/investi gate/white-collar-crime> (дата звернення: 10.02.2024)
6. Bundeskriminalamt. URL: <https://www.bundeskriminalamt.at/> (дата звернення: 10.02.2024)
7. Where is the FBI's authority written down?... Інтернет джерело. URL: <https://www.fbi.gov/about/faqs/where-is-the-fbis-authority-written-down> (дата звернення: 10.02.2024)
8. Скулиш Є. Проблемні питання створення Державного бюро розслідувань. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2013. № 2. С. 60–71.
9. Where is the FBI's authority written down?... Інтернет джерело. URL: <https://www.fbi.gov/about/faqs/where-is-the-fbis-authority-written-down> (дата звернення: 10.02.2024)
10. Пихалов І. В. Федеральне бюро розслідування (ФБР). Спеціальні служби США. URL: http://www.patriotica.ru/books/pyh_usa/p04.html (дата звернення: 10.02.2024)
11. Моїсєєв М.С. Адміністративно-правовий статус Державного бюро розслідувань. Дис.на здобуття наук. ст. канд.юрид.наук. Суми. 2019. 227 с.
12. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/publikacii/poslannya-prezidenta-ukraini/pro-vnutrishne-ta-zovnishne-stanovische-ukraini-v-2013-roci> (дата звернення: 10.02.2024)

References

1. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan [About the State Bureau of Investigation]: zakon Ukrainy vid 12.11.2015 № 794-VIII (2016). *Vidomosti Verkhovnoi Rady - Information of the Verkhovna Rada*, 6, 55 [in Ukrainian]
2. Ilchenko, O. V. (2017). Pravovi aspekty stvorennia ta diialnosti Derzhavnoho biuro rozsliduvan [Legal aspects of the establishment and operation of the State Bureau of Investigation]. *Porivnialno-analitychne pravo - Comparative and analytical law*, 4, 281-283 [in Ukrainian]
3. Fedefal Buerau of Investigatiion. Retieved from fbi.gov [in English]
4. Kravtsova, T. & Kravtsov, O. (2010). Istoriia stvorennia i funksionuvannia Federalnoho biuro rozsliduvan USA [History of the establishment and operation of the US Federal Bureau of Investigation]. *Pravo i bezpeka - Law and Security*, 4, 15–19 [in Ukrainian]
5. *What we investigate? White-Collor Crime*. Retieved from <https://www.fbi.gov/investi gate/white-collar-crime> [in English]
6. Bundeskriminalamt. Retieved from <https://www.bundeskriminalamt.at/> [in English]
7. *Where is the FBI's authority written down?...* *Internet dzherelo*. Retieved from <https://www.fbi.gov/about/faqs/where-is-the-fbis-authority-written-down> [in English]
8. Skulysh, Ye. (2013). Problemni pytannia stvorennia Derzhavnoho biuro rozsliduvan [Problematic issues in the establishment of the State Bureau of Investigation]. *Borotba z orhanizovanoiu zlochynnistiu i koruptsiieiu (teoriia i praktyka) - Fight against organized crime and corruption (theory and practice)*, 2, 60–71 [in Ukrainian]
9. *Where is the FBI's authority written down?...* *Internet dzherelo*. URL: <https://www.fbi.gov/about/faqs/where-is-the-fbis-authority-written-down> [in English].
10. Pykhalov, I. V. *Federalne biuro razsliduvannia (FBR). Spetsialni sluzhby USA [Federal Bureau of Investigation (FBI). US intelligence agencies]*. Retieved from http://www.patriotica.ru/books/pyh_usa/p04.html [in Ukrainian].

11. Moiseiev, M. S. (2019). *Administratyvno-pravovyi status Derzhavnoho biuro rozsliduvan [Administrative and legal status of the State Bureau of Investigation]*. dys.na zdobuttia ... kand. yur. nauk. Sumy. 2019. 227 s [in Ukrainian]
12. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen - Fight against organized crime and corruption (theory and practice)*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/publikacii/poslannya-prezidenta-ukraini/pro-vnutrishne-ta-zovnishne-stanovische-ukraini-v-2013-roci> [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 17.02.2024